

Bilag 6.

Om Fiskeriforholdene i Randers Fjord.

Af T. Leth, Overretsprøfurator.

For at bedømme de Spørgsmaal, som særlig ogsaa ved den ny Fiskeriløbs Straftæden den 1ste Januar førstkommende kunne frembyde sig med Hensyn til Fiskeriet og Fiskerirettighederne i Randers Fjord, og hvad dermed videre kan staa i Forbindelse, vil det være nødvendigt først at kaste et Blik paa Fjordens geografiske Bestaaffenhed.

Naar man sejler op ad Fjorden fra Møllerup til Frisenvold Fiskegaard, finder man det gamle Fjordleje paa begge Sider begrænset ved temmetig stejle Højbedrag. Umiddelbart ved Foden af disse ligge de gamle Fjordbredder bestaaende af Sand og Mullesten. Da imidlertid Fjorden umærkeligt uden nogen bestemt Overgang fortsætter sig gennem Gudenaen, maaske Danmarks største Flod, mange Mile ind i Landet, og denne samt dens Bifloder og andre i Fjorden faldende Vandløb føre en Del opstemmede Partikler med sig, hvad allerede ses af Fjordens uklare Vand, har dette medført, at der i Tidernes Løb har affat sig og fremdeles endnu i vore Dage affætter sig betydelige Alluvialdannelser i det foran nævnte Flodleje. Den tidligere Raadmand og Byfoged i Randers samt Retsbetjent i flere tilgrænsende Jurisdiktioner Stadfeldt, skriver herom i sin i Aaret 1804 udkomne „Chorographisk og Deconomisk Beskrivelse af Randers Kjøbstad“ Side 65 o. fr.:

„I forlums Tider haver Fiskeriet i Randers Fjord og Gudens Aaen været en betydelig Næringsgren for Byen; men siden efter haver det Aar for Aar bestandig aftaget, fordi at Fjorden og Aaen bleve smallere, da Jordbunden ved begge Sider og mange af de omflødte Enge, som her kaldes Holme, alt mere og mere gro sammen og blive til fast Land. De Fiskere, som levede omtrent ved det Aar 1698, og hvilke da ej havde opnaaet en Alder af 50 Aar, kunde, efter den Beretning, som Hospitalpræsten Lauritz Nielsen Randrup giver herom i hans Anmærkning til den saakaldte Randers Marsch, baade nævne og paa visse adskillige Steder, hvor de tilforn have været med at drage og fange en Mængde Fisk, men som i Forfatterens Levetid allerede vare opfyldte med Dynd og Moradser.“

Ganske det samme gælder om de nulevende Fiskere, der ogsaa i deres Tid have været med til at fiske paa betydelige Strækninger, som nu efterhaanden ere blevne til Land eller ere i Begreb med paa et mere eller mindre fremskredet Stadium at blive dette.

Disse stærkt fremadskridende Vanddannelser i det gamle Fjordleje ere i de senere Aar blevne yderligere paaftyndede og begunstigede ad kunstig Vej, nemlig ved betydelige Afdæmninger, hvis Arealer desforuden forhøjes ved Paaafldning af de Jordmasser, som Randers Havnekommission ved Dampmuddermaskinen aarlig lader opmudre af Sejløbet for at holde det passabelt for den stedse voksende Fart paa Randers af store Dampskibe, som derfra gaa til Kjøbenhavn, England og andetsteds hen.

I Henhold til det anførte ere Forholdene i Hovedtrækkene disse: Paa begge Sider indtil Frisenvold Fiskegaard og noget ovenfor samme begrænses det gamle Fjordleje af Højbedrag af sandet Bestaaffenhed; umiddelbart ved Foden af disse de gamle Fjord-